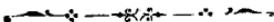

գանօք ըստած ըլլամ, բռնազրոսիկ մեկնուա
թիւն է. որովհետև աւելի արեգակն է որ
հրոյ ճշգրիտ գաղափարը կու տայ, ոչ թէ
ցարերը:

Ուստի, թէ դասական անուամբ զեղծա-
նելով՝ չենց յաւակնիր նոր Գողթան եր-
գիշներ ըլլալ, պէտք ենք, ըստ իս, հիները
հանգիստ թողուլ. ասպա թէ ոչ՝ բարուա-
հար մատները կը սիսալին, թելերն ու
ձայներ կը շփոթին և վահագնը մեզ կը
դիպի ծանրացառում:

Հ. ԳՐԻՎՈՐ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Մամ. Նախորդ յօդուածիս մէջ (Բամկ. յունիս, էջ 172, թ. սին.) գրիպական վատաշ զրուած է, զոր ուղ-
գելու է վարորդ:

ԳՐՉԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԵՆ

ԲԱԺՆԱԳԻՐ

(Bâjnâgür)

(Ժար. տես Բազմ. 1929 էջ 174)

Այրերորդ նկար. 8 × 4 հրդմբ. խալելու-
թիւն. գեղեղորակ խորիք վրայ՝ պարիսպի տ-
տամներ՝ (բաց վրայցն). յատակին մեշտեղը՝
Գողգորայի ժայռը՝ իսալը մեշտ ամրացուած։
Վրան՝ թիւու գամուած. ձեռքերուն ու ոտքե-
րուն գամուած տեղերէն և աչ կողէն արիւն կը¹
կարկրէ՝ շեղ դէպ ի խալը. լուսապակ գրայլը՝²
դէպ ի աչ համած, աչքեր փակ, մեշտէն վար՝
կարմիր լարով ծածկուած մինչև ծովմէկը խա-

1. Հ. գրե թոշնագիր, եռագոյն։
2. եւկու զոյն կարմիր մելանով զրուած՝ Հաւատամց
մբնեց համան։

3. Ու կը շարուածիք ամրող Հաւատամցը, որուն
ժանօթ մեկն հնա ունեցած մէկ-թանի առաքերութիւններն
են, - արարող երիծ. և Ալարինաց ի սրբոյ հուսն.
Ծրմորուապէն եւ ոյ ի կարծին ունեղով. ոյ ուց վաղաճ.
ի գատաստան յապտնեական. համ քէ ոյ յուէ երի եղան.
համ ի գայուրնեն. քէ այսայիքի համ փափոխից զայնիսիք
առացուն ոյ ընթուն այց նույն կարուղին եւ առացե-
լական սր. ենդէկի:

4. Անմէշագն՝ և ասզին հենին՝ կը սկսի, կարմիր
մելանով, Աղօթը Թաղայի:

5. Աղասրը ա-ի և բաղայի պ-ին ու ա-ին վրայ՝

լին աչ կողմիք կին մը՝ լուսապակ, յալական,
ճախճակորին աւշիին, աչ ճեսրով Յիսուսի քանաց-
րին իւսպ, կարմիր վերնոցով՝ կապրյու շրջա-
զգաստով։ Խալին ճախ կողմիք՝ նոյնիւ կին մը.
լուսապակ գրուիր՝ ճակ, տիսուր. աչ ու ճախ
ճեսենիրը աւսիոված, կապրյու վերնոցով կարմիր մը
1 × 4 հրդմ. լուսանց կորածած է աւսուած։

ՀԱԿԱՏԱՄՑ¹ Ի ՄԻ ԱՍՏՈՒԱՆ հայրն² ամենակալ
արարողն երկնի և երկրի երկեւեաց և աներկու-
թից...³ և⁴:

Աղասիթ ԹՊԴԱՑԻ է⁵:

Աղասիթ Մ. Կիպրիանոսի⁶ զոր կարդան յա-
ւուր կիրակի յետ ժամու վասն դիւացն և վասն
կախարդացն և աղասիտարացն որ կապէն զոր-
դին մարդկան զնազար և զնարիւր եօթանասուն
երկու⁷ կապք կանանց⁸ և կախարդացն և աղաս-
դաւորացն արդ արձակեալ և նեռացեալ լիցի
ամենայն չար և կախարդութիւնն որ ոչ մերձե-
նայ ի ծառացն⁹ Կատուու Ալլահիւրոտ ամէն:

Ցանուակըս արձակեցաւ իւնին արձակեցաւ ի
վերայ աստեղացս. յասուեղն¹⁰ արձակեցաւ ի
վերայ լուսնին, լուսինն արձակեցաւ¹¹ ի վերայ
արձականն. արձակն¹² արձակեցաւ ի վերայ
ամպոյ, ամպն արձակեցաւ¹³ ի ձերայ ջորոց, ջորին
արձակեցաւ ի վերայ երկրի, երկիրս արձակե-
ցաւ ի վերայ հրոյ, հուրն արձակեցաւ ի վերայ
խաւարի, խաւարն արձակեցաւ ի վերայ լուսոյ,
լոյսն¹⁴ արձակեցաւ ի վերայ¹⁴ անմահ բանին
Կատուու, բանն Կատուած Յս. Քս. զամենայն
կապեալս արձակէ և զուուն դիւացն կործակէ¹⁵..
ի ցաւոցն¹⁶ աղասէ. եօթը¹⁷ գուոն երկնից և շո-

ԿՈՎԵՀԵՄ ("") Տողադրուած է՝ բայ-դայի:

6. Ա-ը ծակագիր՝ եռագոյն, դաբք՝ արիւնապոյն,
սր. ի՞ն կարմիր մելանով Տողադրուած՝ կի-պրիանոսի:
7. Աղուած՝ զ. և զ. եր.
8. Տղրդ. կամա-եց:
9. Տողադրուած՝ ժառ-այի:
10. Տղղոր.՝ յասուեղ:
11. Գրուած՝ արձակեց:
12. Տղղոր.՝ արեց-տին:
13. Տողադրուած՝ բայ-ամ:
14. Ակրայ պաւած՝ վր. ամէն ակ:
15. Եօթնեն մը տառի չափ տեղ բաց ժառաւած:
16. Տղրդ.՝ ցառ-որի:
17. Աղուած՝ վրան պատիւով:

թեք յանիկն ա աշխարհն բացեր 8էր Աստուած
Յս. Գու.¹ բաց ի վերայ ծառայիս գուռուն բա-
րոյ և զրեանն արդարոյ հրցաւակին:

Յանուն Աստուածո եօթը լիտա կայր. եօթը
լիտան եօթը վէմ կայր. եօթը վէմ եօթը եկեղե-
ցի կայր. եօթը եկեղեցին եօթը աւետարան կայր.
եօթը աւետարանն կարգացին և կապեցին գ'տունն
դիւացն՝ և զնենգութիւն յաւագացն նոյն է կա-
պանաւաքն կապեալ լիթի ամսնայն չար աչը ի
դիմաց ծառայիս Աստուածո Ալլահվերսէ² ամէն:

ԱՊԱՒԹՔԸ ԹՊՂԱՆ է ՎԱՆ ՊԱՀԱՍՈՒԹԵԱՆ:

Սուրբն նանաս և Շիրաթ³ և Միսիանոս և
Մաթէնոս և Դուկաս Փոկաս Պետրոս և Պայտա-
Սուրբիայ գնացին յանապատ տեսի մի և տասին
այր մի զի նստէր ի մասնաւորութիւն ի վերայ
աւազոյ ացքն նորա պղնձի¹⁰ աստամունքն և
զլուխն¹¹ նորա որպէս¹² վարազ խոզի և երեսն
այլակերպն քան զամնայն կենդանոյ. և մազն
նորա որպէս ծիոյ ձար. մատոնին յետոյ և
կրոննան¹³ յառաջոյ. հարցին ցնա սուրբքն¹⁴
և ասոն զնին ես գոյն և կամ զին զործակալես,
ասայ մեն բասոյ զամնայն զորք քոյ, և նայ
ասէ ես եմ այն չարոն որ նստէր ի վերայ դարա-
կանին¹⁵, զմիս և զասասան¹⁶ քաշմէ, զմայրն
և զուզայն խեմբ¹⁷ մեր կերակուրն մանր տղայոց
միսն է և տղացկանին¹⁸ զասապն. վեց ամսոյ
եօթն¹⁹ ամսոյ մանուկն զողանամք²⁰ ի մաւրէն,
խուլ և մունձ տանիմք առ թագաւորն մեր. մեր

ոչ թողումք որ աղջիկն ի հարսնութիւն հասնա-
կամ կորին ի փայտութիւն. մեր ընակութիւն
յանկիւսն²¹ տանի և յախոսոս յանանցոց հասու-
ցանէ. ահա ասացի ձեզ զամնայն զործն մեր,
ով սուրբք Աստուածոյ²² և սուրբքն նանին զիրա-
դէ սուրբք կամ անց ի ձայն բարձր²³ և ասէ,
մի տանչէք զիս և ես երգուիմ ի ձեր Աստուածն
և ի ձեր անունդ ուր լինիցի մնիք ոչ մտանեմք²⁴
ի յայն տունն և ոչ ի նոնուդ նոց կամ գրով
և կամ յիշելով կամ իրին պահելով ոչ մերձե-
նամք ի նայ. այլ քառասուն²⁵ մնով ի զատ հե-
ռանամք ի ծառայէն Աստուածոյ Ալլահվերտ ա-
մէն²⁶:

Ինձերորդ նկար 6^{1/2} × 4 հրդմբ. Կուրաց
ԲՇշուրինէն. դղիճն ու կապոյտ խորի վրայ՝
Յիսուս և իր առջև ծովնիկի եկած երկու անձեր՝
փակ աւշերովով. Յիսուս՝ լուսապատակ. սև մա-
զերով ու մօրուքով փարակարմիր պատու-
ամե վերեն վար, հովէն ուսած. աջ ձեռքը խո-
չակեցին դիրքութ երկու կոյրերուն գորիսենուն
վերն. ձախը՝ փորիք քովք. ուսերակ
ուսեաման. Կոյրերէն առաջինը կամայի պատ-
մումանով, առոր ևսնինը²⁷ գորշապոյն: Երկուքը
այ անզինարկ. բուհն ու երկար մազգրով: Թէ
Յիսուսն և թէ երկու կոյրերուն մորրը՝ բխու-
րակ: Յաջող նկար: Յաջորդ աղօրքին զատուած
և հիւսագարդ շերտուք մը՝ երկգոյն և նուրը 1^{1/2}
յայնք՝ 4 հրդմբ. երկայնք՝ լուսանց:

1. Տղորդ. յանիկ-ճե:
2. Աղուած՝ որ. ան. յս. զս. անզիւազիր:
3. Տղորդ. քար-ոյ:
4. Ցիւսած բուօս երենին ալ ողուած են և պատի-
ուով, և երեմ ալ երեմ ամի՞ միջակէն ունին որ բու-
թի պատօն կը կատարէ:
5. Տղորդ. կորպ-ացին:
6. Տղորդ. ձոյն:
7. Ալլահվերտն Շնչազիր և անզիւազիր, նոյնու-
Աստուած:
8. & 9. Ակրի թպայի ազթենն կը յանրէտ անմի-
շապէն կորմիր մելանձ մինչև Շիր(սթ). Ալու՝ արքա-ի
տայ, բայ՝ պատիկ պան, վայ՝ մեծ ու բ, պահ՝ պահան՝ ա-
րեան են և ուն կը կրեն եռաշեշու (":): Տղոգար-
ուուծ են՝ Պահպան-ուրեմ, նամ-աս, ժիղ-ար. Ասորէն
պատուծ որ, պատիկով՝ զարգարուած է երեց դոյնով:
Մութ-կորմիր գրուած են (և հասարակ երկարուոր):
Սուրբն նանասիր և ման չորս գերեւու նանասիր և Շե-
շաբի առ եւ զի վեց ատուրը նոյնուն երկարացիր:
բայց մելանին զոյնց բաց-կարմիր մն հստուածին ա-
ռաջին հինգ բառերուն պէս՝ որք նոսրազիր են:

10. Տղորդ. պո-ընճի:
11. Տղորդ. քո-ոսիմ:
12. Աղուած՝ նր. ոյ. պատիւով:
13. Տղորդ. կո-ոսիցն և ք-ով՝ փին. կ-ի:
14. Աղուած՝ որք. բ-ի վեայ պատիւով:
15. Տղորդ. դ-ուցիսնինի, ուզգագրուած ք-ով՝ փին.
- :
16. Տղորդ. զամս-ապի:
17. Խրիմ:
18. Ռւզագրուած տոով:
19. Ակց և եօթը՝ սղուած չ և կ' պատիւով:
20. Տղորդ. գոզան-ամի:
21. Տղորդ. յանիկ-ճան:
22. Աղուած՝ որք. ոյ. պատիւով:
23. Աղուած՝ խրց. պատիւով:
24. Տղորդ. քա-քի:
25. Տղորդ. մտան-եմք:
26. Աղուած՝ յո:
27. Աղուած այ. ալլահվերտն ամէն բառերը նոշագրուած
են ըլլալով մէկ տազի վրայ: Երկոյն զարդարիքէն մը
յետոյ կու զայ կուրաց թիշկութիւն՝ նկար իններորդ:

ԱԽԵՏԱՐԱՆ ՀԱՏ ՄԱԹՈՒՄԻ¹:

Եւ մինչ զես անցանէք ընդ այս Յիսուս զհետ եղեն նորա կոյրը երկու, աղապակէին և ասէին Ողպրմեաց մեզ որդի Դաւթի: Եւ իբրև եկին ի տուն՝ մատենա առ նա կոյքն: Եւ ասէ ցնուա Յիսուս² հաւատայք³ եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ:

Ասեն ցնա այս Տէր: Յայնժամ մերձեցաւ յաշն նոցա և ասէ ցսո հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ: Եւ բացաւ աց նոցա: Եւ սաստաց նոցա Յիսուս. և ասէ զայզ կացէք մի ոք գփասցէ: Եւ նոքա եկեալ համբաւեցին զնայ ընդ ամնայն երկիրն ընդ այնէ Եւ յելանեն նոցա արտաքս ահայ մասուցին առ նայ այր մի համր և յիշանեն դիւին խաւսեցաւ համրն: Եւ զարմացան ժողովորդին և ասեն⁴ թէ և ոչ երբէք երեւեցաւ: Եւ այսպիսի ինչ յիսրայէլի հոկ փարիսէցիրն ասէին թէ իշխանաւ դիւաց հանէ զայ զգեւս:

ԱԽԵՏԱՐԱՆ ՀԱՏ ՄԱՐԿՈՍԻ:

Մինչեն նա զայն խօսէր⁵ զան ոմանք ի տառ և ժողովրդապետին և ասէն ցնա թէ գուստըն քո մեռու զի ևս աշխատ առնես զվարդապետդ⁶: Խօկ Յիսուս. իրու լուս զեանն ասացան բայց մինչ հաւատաց իր երկնչիք բայց մինչ հաւատաց: Եւ ոչ զոր եթու ընդ իւր երթալ բայց միայն զգեւորոս և զթակիուս և զօնցաննէս զեղային թակրայ: Գայ իսուն ժողովրդապատին և տեսանէ ամբոյն յոյշ և մտնել ի ներփա ասէ ցնուա զի խոռվեալ էք և լայք մանուկն ոչ է մտնեալ այլ ննջէ:

1. Համարացիք կարմիր մելանով մինչեւ անցանէր, վեր չինս հասարակ երկաթազիք: « մինչ դեռ՝ մութ-կարմիր, երկաթազիք: Եւ-ը զարդազիք՝ հառայու: Եղամշշա՛ (”)

Անձանտիք ա-ին, բատ-ի ա-ին և Մորենսիք թ-ին դրայ:

2. Սղուած՝ ցնա յա: :

3. Տղորդ. հու-առայք:

4. Տղորդ. աս-են:

5. Տղորդ. երեւեցա:

6. 7. Այս եօթ բաները՝ կարմիր մելանով, Եղամշշամեր (”): առաջին երես բաներն առ-ի, ս-ի և ս-ի վրայ և այս երես բաները՝ նօտրացիր. Միերենա-ին Եւ-ը հառայն զարդազիք. (Ա) ինչդեռ ճան՝ մութ կարմիր երկարացիք, զայն խօսք՝ բաց կարմիր երկաթազիք:

8. Տղորդ. զարդ-ապետ:

9. Սղուած՝ զաման:

10. Գրչապրուած՝ հայատ, ա-ի և ս-ի վրայ այս (1) հաշանով և համեն միշակէտ:

11. Տղորդ. զա-պակապի:

12. Տղորդ. երկուուսասնիք:

Եւ ծակր առնէին զնայ: Եւ նորա հանեալ արտաքս զամնենսեան⁹ կալաւ¹⁰. առնու ընդ իւր զնայր մանկան և զմայր և զնոսս որ ընդ նմայն էին և մտակէ ուր գնէր մանուկն և կալեալ զեռուանէ մանկան ասէ ցնայ տալիթա կումի որ թարգմանի աղջիկ գու քեզ ասեմ արի. և զարդապակի¹¹ յարեաւ աղջիկն և գնայր քանզի էր ամաց իրեր երկուուսանից¹² և զարմացան մնաւ զամանալեօք: Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ զի մի ոք գիտացէց զայն և ասաց տալ նմայ ուռելէ:

ԱԽԵՏԱՐԱՆ ՀԱՏ ԴՈՒԿԱՍՈՒ¹³:

... Եւ եղիցի պահապան¹⁴ ծառայիս Աստուծոյ Աւանվերտինի¹⁵:

ԱԽԵՏԱՐԱՆ ՈՐ ՀԱՏ ԱԶԱԽԱՆՈՒ¹⁶:

... զի յայտնի լիցին զործք նորա թէ Աստուծով զործք զործեցան, օգնական լիք և պահապան ծառայիս Աստուծոյ Աւանվերտինի¹⁷:

Տանիերորդ նկար¹⁷ Սուրբ Գեորգ Զօրավար. 10 × 4 հրդմիր. ձերմակ խորիքի վրայ, ձիաւոր մի որ նիկակամար իր սպանեն վիշտաց մր: Լուսապակ, աև. մասկր: Խուել իջկած, ամրիս ամեմորս, Սուրբ Գեորգ բաշամարտիկ Զօրավարիր՝ ձերմակ երկնայոյն ձիու մի վրայ (ժողովրդի՝ « Յօդ Զիառուոյ»), դիենորուակ ներքանացեաստ, կարմիր վերնոց, կարմիր կօշկով ուռելը ասպահեակներու մէջ. աց ձեսքին և ձախին մէջէն անցած կրկար ինչազարդիք նիշակովի վիշտացին զուտիք ծակած: Զիմ վրր-

18. կ. Գլ. 11-26 Համար, կարմիր մելանով՝ լորս տոզ. Եւ նույն ե-ը ծագկազիք եռապոյն: Մինչ 26-րդ համարը և մելանով, ընդ ամէնսով, մուռ ամէնսով զնայ: 69 առդ (4 հրդմիր. լայնուով) բամձարիին լայնութիւնով ու խիս տողերով, մացուոր նօտրացիք:

14. Տղորդ. զամ-ապան:

15. Այ երկու Անձարաններուն և ասէկ եաց եկած. ներս վերէ յշշաա Ալամենքոր անսուն ընչազիք էք, որովհեա Պակասոս Անձարանին վերոյիշեալ զըսիիին 17-րդ տողն յետոյ: Բուրթն ու գրութիւնն և մելանը կը փոխանք, — թուզին ասելի ներմակ, լուսանցազարդեր՝ մօրինակ, զըլութիւնը՝ նոր և խիս նօտրացիք:

16. Գ. Գլ. 13-21 Համար. կը յանորդ վերինին՝ կարմիր կէտ-զիեսվ մը և կարմիր նօտրացով երես տոզ, միջէւ և ոչ ոչ եւ յերինն նեացած և մելանով մացուոր նօտրացիք՝ մինչ 21-ը Համարը՝ 36 առդ:

17. կը յանորդ Ցովանու Անձարանին՝ և զոյզ զէք մը յետոյ, և զոյզ զիու մ'ալ կը զառտէ յանորդ Գեորգաց Զօրավարի աղօթքէն:

փերախի, բաշտովի, երկար սև պոլով, ետևի ուներուն վրայ բարձրացած (ու վիշապին պոլիմ ինխած), արրուն աչքերավ, կարմիր երաստանիներով ու ազգիներով, դորյագոյն բամբով, վիշապի՝ դեղինի վրայ սև վահանափութերով. կարմիր թևերով ու թիրենէն արինուն կամ բոցու ինըուն դուրս ընկած. ձիրանաւոր լորս ուղեր. կարև սոր ականջներ. տօն պոչ մը: Զիաւորին ու Ժիռն նկարը՝ նորոր և յաջող է, բայց վիշապին՝ անարուեստ:

ԱԴՐԻՔ ՄՐԲՈՅԻ ԳՀՈՐԴԱՑ ԳԱՅԱՎԱՐՏԻԿ ԶՈՐԱՎՈՐԻՆ:

Բարեխօսութեամբ¹ սրբոյն Գէորգայ Զօրավարին յետ շարշարանանի և մեծամեծ պանչելեանց զոր արար ի մարմնի կը լուրսմ, և ի կատարեանն իր խնդրեաց ի Ալսուժեոյ. Տէր տուր զնորհս անուան² և ոսկերաց ինոց. որպէս ի կենանաւութեան իմուրմ. և զամնայն պատահար և զցանութեալ աշխարհի զալարեցուցես ի տան և ի պատսցոյ մանաւանդ յաւալր³ մարտի և պատերազմի. յերնելի և աներելոյթ թշնամին. և ուր յիշեսցի անուն իմ⁴ մի լիցի անդ երաշտ, կամ կորուստ պտղոց. մի կայծակ. մի խորչակ, և այլ ինչ պատահար: Տէր Աստուած⁵ իմ տուր ինձ և զայս շնորհս զի ամնայն որ յիշեսցէ և յիշասուկ զիս պատարազմաւ.⁶ և յիշեն զշարչարանս և⁷ ի թէն Տէր Աստուած պարզանա և կատարեան զինդրուսն նոցա: մի լիցի ի տունն յայնմիկ եղծութես ինչ, մի լիցի անդ ուրուկ կամ բորոտ, մի գոտ, և մի նիեր, մի խուլ և մի համր. մի կոյր, և մի կաղ. մի մահարաժամ և մի ննութիւն դիւաց.⁸ Թող զմնոս

նոցա զնոգեկան և զմարթնական⁹ Ցորժամ խընդունութեամբ իմով. և եղև ձայն առ նա ի բարձանց և ասէ. եկ մզակ բարի և աշխատասէր, կատարեցան ինդրուածք քո յինէն. Հայուածողաց անուամբց յինէն կատարեցին առժամայն. և մանաւանդ ծառայիս Աստուծոյ Ալանվերտին¹⁰,

ԱԴՐԻՔ ՎԱՐ ԶԱՐ ԵՐ ԱԱՅ ՆԱԶՈՐԻ. ԵՐ ՎԱՅՆ ԼԵԶՈՒՆԱՎԱՐ ՈՐ ՈՅ ՄԵՐԵՆԱՅԱ ԱԱՅՈՒՆԸ ԱԱՅ ԱԱՅՈՒՆԸ:

Ցանունն Աստուծոյ, և ինն դասուց¹¹ հրեշտակաց նորա. կապեսցի զամնայն չար աչք. և չար լեզուն յայնմ կապանօքն որպէս պատառեաց Սովոչս զնովի կարմիր և անցուց գիսրայէլ մուց այն. և սնկդմաց զֆարատի ի մէջ ծովուն և լու որպէս կապեաց¹² Յնոյս Որդին Նաւան զարպակին և զլուսին և կոտորեաց զթշնամիս իրէ: Եւ որպէս կապեաց զնդեաց զերկին զերիս ամսի և վեց¹³ ամիսն Եւ որպէս կապեաց Գաւիթ զգողիաթին և ըստան պարասարաւան: Եւ որպէս Սողոմօն զտեսն կապեաց: Եւ որպէս Երեմիայ մարգարէն զառիւնն կապեաց ի Գրին: Եւ որպէս կապեցին Երեկ մանկունքն զնուր զօղովութեան: Եւ որպէս Տէրն մեր Յս. Գաստանայ¹⁴ ի Ցորդանան Գետն հազար ամ և զթզնին յիշուսաղէմ¹⁵ չորացոյց. և գրեան Սատուկեցոց, և կապեաց զաշ Հրէիցն Կազարէթ¹⁶ ի տեղի զահաւէրժին: Եւ որպէս կապեաց զինաւարփն ի ժամանակի մատնութեան. զի յետու-յետոս հարան և զարկան զգետնի: Եւ որպէս կապեաց Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ զօձքն ի նոր վիրապին: Եւ որպէս Սբ. Կոյսն Մարիանէ զստանայ¹⁷ կապեաց և հալածեաց, նոյն-

1. Այս Վեց բաները կարմիր մելանով են, առաջին փրկը (երբ խորացի) Խորացիք, կեցերողը երկաբարի և թ-ը հոգոյն զարդարիք՝ շատ յաշոյ: Աշօթքին Ցածրեալ բնագիրքը՝ և մելանով Խորացիք:
2. ա-ին վրայ նշան որպէս զի գ այնով կարդացուի:
3. նշան՝ աներուն վրայ:
4. իմ-էն յետոյ միշտին զրուած է որ բորք (՝) պաշտօն ունի:
5. Տէր և Աստուած բաները (պառած Տր. աժ.) երաբարիք են:
6. ա-ի վրայ նշան:
7. Առաջին եռ-ը երկբարբառ և ս-ին վրայ նշան, իսկ այս եռ-ը միշտեալ ճռով և առանց նշանի:
8. ս-ին վրայ չ կարդացուելիք նշան:
9. Զմարմնահան և Ցորժամի մէջներ միշտէս կայ:
10. Ցորժամ զինաւառով է: Բէն իմաստը կը պահանջէ

որ անզլմազիք ըլլայ, ցանի որ նաև մէջակէաց բութի պալուսով է լու:

10. Առանց կը լուսակէտի: Կը զատուի յանուշ Ալոթքն պարզ կէտորին մը, կարմիր մելանով, ինչուս ևն հնանուղ չըստ առողեք:

11. Աղօրէ-էն մինչ զա (սուց), լուս տող, կարմիր մելանով, երեց նորացիք, մէկը երկաբարիք. Յանուանն ը տառը՝ զինագիր երկաբարիք, ուշ-զարդարիք:

12. Սշուած՝ կոց:

13. Սշուած՝ զ:

14. Սշուած՝ զանց, պատիւը ու-ին տակը, փոխանակ վրան դրուելու:

15. Աղուած՝ յեւե,

16. Տշոր. նազ-արէք:

17. Սշուած՝ զանց, պատիւը ու-ին տակը, փոխանակ վրան դրուելու:

պէս կապեսցի¹ և հալածենցի ամնայն չար ի
դիմաց ծառայիս Աստուծոյ Ավանվերտին:

ՀԱՅՐԱՎԵՇ ԶԱԶՅ Ի ԽԵԹՆԱՆ² ուստի է ինձ օգ-
նութիւն:

Օգնութիւն ինձ ի Տեսանք որ արար զերկինս
և զերկիր:

Մի տար ի սասանութիւն զոտն քո, և մի նըն-
շեսց պահապանն քո:

Որպէս ոչ ննջչ և ոչ ի քուն երթայ³ պահա-
պանն խրայէլի:

Տէր պահանց զքեզ և Տէր ընկալցի⁴ զքեզ.
աջոյ ձեռամբն իւրով:

Ազեղակն ի տուէ քեզ մի մեղից և մի լու-
սին ի գիշերի:

Տէր պահանց զքեզ և Տէր ընկալցի⁵ աջոյ
ձեռամբն իւրով:⁵

Արդ գրեցաւ և նորոգեցաւ⁶ ձեստիր Ցով-
համենու գրէի Աւանեցոյ, րուին արամեան
ու մ ժ ը Ցովիսի ժ⁷:

Աստուծ բարի Վայշրուտն տացէ Աստու-
ծատուրի որդի Աշանվէ⁸:

Հայր մեր որ յեր⁹:

Տ. ԶԻԹՈՒՆԻ

1. Տղորդ. կապեսցի:
2. Կեր Ալոթեն զատուած՝ կարմիր կէտ-զիծով մը,
Մէկ ողոք գրաւաց այս էինք բաներ՝ կարմիր նօտրա-
գեր. Հ-ն զիկափր երկաթազը: Ալոթեն ամէն մէկ
տունին սկզբանացած՝ կարմիր-նօտրազը է զիկազորվ:
Ես այս Ալոթով ու կը գերշանայ Բանագիբը:
3. Տղորդ. երբ-այ:
4. Տղորդ. ընկալցի:
5. Կարմիր կէտզիծ մը յետոյ կը յաջորդէ եօթը
տողով՝ վերշանան, կարմիր նօտրազը:
6. Տղորդ. նորոգե-աւ:
7. Ռ. Ժ. Ք.՝ 1258 + 551 = 1809 Ցովիսի 10.
8. Ալսինքն Ալանիքրուուն:
9. Ու. կը գերշանայ կոր-զոգաւոր զիծով մը՝ որ աչ
ու ձափ կողմերու լուսանցագէծերուն կը մինայ միւ-
նոյն կարմիր մելանով.

ՈՒՂՂԱԳՐԱԿԱՆ

ՊԱՍԱՍԻԱՆԱԼ ԼԵ ՖՈՅԵՐ ԹԵՐԹԻՆ,

Բարիզի Լե Ֆոյեր Փրանսահայ թերթը
իր 15 Ցովիսի 18 թիւին մէջ «Աւղա-
գրական դասեր» վերնազրին տակ կը գե-
գերի Բազմալիկի մէջ մեր հրատարակած
ուղղութերուն շուրջը:

Մէր կատարած գործը օգտակար կը
գտնէ եւ կը ճայնակցի մեզի զրեթէ մեր
բոլոր ուղղութերուն մէջ, բաց ի Հիւկոյ,
Լուսարոնց եւ Ժիշենն արակերէն. նախնանտե-
ւով Հիւկո, Լուսարն եւ Ժիշեն շեւերու:

Այս բաներուն վրայ շխօսած՝ դասի մը
խնդիր կ'ընէ: Ես զայն աղուոր էի գտեր,
ինք զայն կը գտնէ քաղաքացիր թութեան
արգելիչ... Այս ինչ ոճրագործ զիր է եղեր
դասոր, չի զիտեր. Միամորէն զրեր էի
սանկու անցողակի՝ բայիսելին վրայ խօսած
ատենս, թէ «դատին դէմ թշնամութիւն
մը չունիմ, մանաւանդ թէ շամա ալ կող-
մակից չիմ անոնց, որ որ մը այնքան
հալածեցին այդ աղուոր զիրը». (Կ'ակն-
արէկի երկու տիտաններու երբեմնի կոփ-
էն, ուր դատի պաշտպանը տարաւ յաղ-
թանակը). «աղուոր բանես ալ չկարծէք որ
երբեմնի անունս ու երբեմնի եւ այսօրուան
մականունս այդ զրով սկսելուն համար
ըլլայ». (Ըսելս կու զայ որ դատի նոր թըշ-
նամիին անունին կամ մականունին մէջ
անպատճառ լին զիրն ըլլալու է, որով
խնդիրը փոստի տարայի երեւոյթը առած
է). «ոչ, այլ ինձի համար լիւնչն շատ
աւելի կակուու է այն», ու զրեր էի կարգ
մը օրինակներ. (տես Բազմավկա, Ապրիլ,
էջ 117), եւ հետեւցուցեր էի թէ «Աս ըսել
է՝ թէ դատը լիւնչն կակուու է: Օր մը կը
խօսինց ասոնց վրայ Ճ:

Այդ օրը չէի կարծեր սակայն որ այս-
քան շուր զար, եւ այս տաքերուն, ուր
յիւնի կամ դասի մասին զրելն ալ, կար-
դացնելն ալ բաւական տաղտկալի պիտի
ըլլայ. բայց ստիպուած եմ քանի մը խօսք
ըսելու: